

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№2

2026
fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 735 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILIY MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA’MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o’g’li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO’YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG’URTA FAOLIYATIDAGI MOLIVAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJIY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJIRIBASI	66
Alimardonov G’ayratjon Nuraliyevich	
XO’JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o’g’li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO’NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA’MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIVA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIVAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSiya FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochildiyeovich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohruh Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboyev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B. Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIYASI	288
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQ IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ АЛМГСІ ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liq Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinova	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSIYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING INNOVATSION FAOLIYATINI INVESTITSİYALAR YORDAMIDA QO'LLAB-QUVVATLASH	408
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
FRANSUZ TILIDA FE'L SEMANTIKASINING KO'PMA'NOLILIK VA BIRMA'NOLILIK ASPEKTLARI	412
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Bekmetova Munisa Karimbayevna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARDA CHET-EL INVESTISIYASI VA KREDITLARINI ROLI	418
Sultanov Anvar Abdullaevich	
INSON QON TOMIRLARINING TARMOQLANISHINI L-SISTEMALAR ASOSIDA HOSIL QILISH ALGORITMNI ISHLAB CHIQUISH	423
Boliyeva Dilrabo Nurbek qizi	
YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH)NING AHAMIYATI	429
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	434
Otayor Usmonaliyev	
TIJORAT BANKLARIDA VALYUTA ARBITRAJI VA UNING MOHIYATI	440
Yaxyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	443
Mirzaraximova Aziza Azimdjanovna	
DON VA UN MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISH XUSUSIYATLARI	450
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA TUXUM ISHLAB CHIQARISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	454
Ismoilov Zuhridin Sayitqulovich	
ZAMONAVIY TURAR-JOY ME'MORCHILIGIDA MILLIYLIK VA AN'ANAVIYLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI	459
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
MARKAZIY QIZILQUM FOSFORIT RUDALARIDAN QIMMATBAHO KOMPONENTLARNI KOMPLEKS AJRATISH TEXNOLOGIYASI	464
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Ruzibayeva Dildora Akramovna, Xushvaqтова Dilshoda Shavkat qizi	

BANKLARDA CHAKANA KREDITLASH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH TARTIBI	470
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING XALQARO MODELLARI HAMDA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	476
Nodirbek Shavkatovich Mirzaaxmedov	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA XOTIN-QIZLARNING BOSHQARUV KARYERASI: MOHIYATI, ZARURIYATI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	483
Abduraxmonova Feruzabonu	
ASOSIY KAPITALGA INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	489
Xoshimov Sobir Murtazayevich	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINING TASHKILIY TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	495
Uzakova Umida Ruziyevna	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI VA PROFESSOR-O'QITUVCHI-TALABA NISBATI O'RTASIDAGI IQTISODIY BOG'LIQLIK	502
Dusanov Salim Mamarasulovich	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЫ AML: АНАЛИЗ ПРАКТИК ВЕДУЩИХ БАНКОВ И СТРАН СНГ	507
Рашидов Авазбек Рахимович	
BOJXONA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR TAHLILI	516
Radjapova Latofat Sardorovna	
DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ (STANDARD LINEAR SOLID MODEL, SLS) MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONINI TAHLIL QILISH	523
Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Faxriddinova Rayhona Vahobjon qizi, Rustamova Ruxsora Kamtar qizi	
ВЛИЯНИЕ КЕРАМИЧЕСКИХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ НА ТЕПЛОВУЮ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАМЕННОГО ТЕПЛОАККУМУЛЯТОРА В СОЛНЕЧНО-АССИСТИРОВАННЫХ БИОГАЗОВЫХ УСТАНОВКАХ	530
Д.М. Жураханов	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI	537
Akbarov Husniddinjon Mo'ysin o'g'li	
MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA OCHIQLIKNI KUCHAYTIRISH	544
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Normatov Joxongir Murodillayevich	
DON MAHSULOTLARI TARMOG'IDA ISHLAB CHIQUVCHI QUVVATLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	548
Aipova Iroda Ikramovna	
BUXORO VILOYATI SANOATI ISHLAB CHIQUVCHILIGINING TARMOQ TARKIBI DINAMIKASI VA UNDAGI O'ZGARISHLAR TAHLILI	554
Toshov Mirzabek Hakimovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEZONLARI	560
Nurxo'jayeva Xilola Hakimxo'jayevna	
СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ УСТОЙЧИВОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	568
Teshaboyev To'liqin Zakirovich, Muradov Botir Xayyat	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA SUV ISTE'MOLINING BOSHQARUVINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	578
Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Turg'unov Muhammadaziz Baxtiyorjon o'g'li	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	584
Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Uzakov Sirojiddin Djuraboyevich	

SUN'IIY INTELLEKT VA IQTISODIYOTNING O'ZARO ALOQADORLIGI	591
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	
IDENTIFICATION OF WEAVING STRUCTURES IN PILE FABRICS	596
Bahrom Baturovich Dautov, Bakhtiyor Yormakhmatovich Abduganiyev, Erkin Shamsiddinovich Rayxonov, Nazar Kilichov Bafoevich	
INNOVATIVE APPROACHES TO ENSURING FINANCIAL STABILITY IN COMMERCIAL BANKS	602
Otajanova Shahnoza Shuhratovna	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATI VA OLIY TA'LIM SIFATI KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK MASALALARI	608
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA UNING AHAMIYATI	613
Kenjayev M.G'.	
MAJBURIYATLAR AUDITINING ASOSIY O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	618
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIVAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	623
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI TAHLILI	630
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
JAMOAT YO'LOVCHI TRANSPORTINI YO'NALISHLARDA HARAKATI MUNTAZAMLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	635
Nazarov Anvar Aripovich, Siddiqov Beknazar Jumanazar o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	643
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
O'ZBEKISTONDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA RAQAMLI MA'MURCHILIK	649
Yakubov San'atbek Ravshanbekovich	
ISHLAB CHIQUARISH SANOATI CHIQINDILARIDAN LITIIY BIRIKMALARINI AJRATIB OLISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIK YECHIMLARI	655
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Komilov Botir Asqar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIVAVIY RISKLARINI BAHOLASHDA MIQDORIY USULLARDAN FOYDALANISH	663
Raximov Abduxalil Toshbotirovich	
JUN TOLASINI MAYDA VA YIRIK IFLOSLIKlardan TOZALASH TEXNOLOGIYASI VA USKUNALARINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEK VA FRANSUZ TILLARIDA KASB-HUNAR TA'LIMI TERMINLARINING SEMANTIK QIYOSIY TAHLILI	673
Jabbarova Gulbahor Jumanazarovna	
GAZ BALLONLI AVTOMOBILLARDA RADIOTO'LQINLI UZATMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TEXNIK NAZORAT TIZIMINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	677
Mirzayev Bahodir Nuritdinovich, Zulfiqorova Guldona Akbarjon qizi	
MINTAQANING TASHQI SAVDO AYLANMASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARI	682
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
IQTISODIY TADQIQOTLARDA SO'ROV O'TKAZISH METODI VA UNING ANKETA HAMDA INTERVYU SHAKLLARINI QO'LLASH MASALALARI	687
Dusmuratov Radjabbay Davlatbayevich	

O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHI VA BIZNESDA MANFAATLAR UYG'UNLIGI.....	693
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
DAVLAT MOLIYASI VA BANK-MOLIYA INSTITUTLARINING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI.....	698
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH YO'NALISHLARI	703
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: AN'ANAVIY BANKING TIZIMIDAN NEOBANKLARGA O'TISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	711
Shokirov Sardor Inotdullo o'g'li	
AVTOMATIK LOKOMATIV SIGNALIZATSIYA KODLARINI UZATISH VA DESHIFRATSIYALASH QURILMASI ISHINI TAHLIL QILISH VA DASTURIY TA'MINOTINI ISHLAB CHIQISH.....	718
Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Qodirov Izzatjon Abrorjon o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ МОДЕЛЬ УСКОРЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ ЧЕРЕЗ ОПТИМИЗАЦИЮ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ	724
Касимова Наргиза Сабитджановна	
KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	729
Omonov Otajon Juraqulovich	

KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK

Omonov Otajon Juraqulovich

Toshkent davlat transport universiteti

Toshkent davlat transport universiteti moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

E-mail: omonov_otajon@tstu.uz

ORCID: 0009-0005-5714-5272

Annotatsiya. Ushbu maqolada korxonalarda pul oqimlarini boshqarish samaradorligi va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi operatsion, investitsion va moliyaviy faoliyat bo'yicha pul oqimlarini muvofiqlashtirish darajasining korxonaning to'lovga qobiliyati, likvidligi hamda qisqa va uzoq muddatli moliyaviy barqarorligiga ta'sirini aniqlashdan iborat. Maqolada pul oqimlari harakati dinamikasi, pul oqimlarining yetariligi, sof pul oqimi, joriy likvidlik, moliyaviy mustaqillik va qarz yuklamasi kabi ko'rsatkichlar tizimi asosida tahliliy yondashuv taklif etiladi. Shuningdek, byudjetlashtirish, kassa uzilishlarini oldindan prognozlash, debitor va kreditor qarzdorlikni boshqarish, xarajatlar vaqtini optimallashtirish hamda pul oqimlari monitoringini raqamlashtirishning korxona barqarorligiga ta'siri yoritib beriladi. Tadqiqot natijalari pul oqimlarini rejalashtirish sifati oshgani sari korxonaning moliyaviy tavakkalchiligi pasayishi, to'lov intizomi mustahkamlanishi hamda investitsion qarorlar qabul qilish imkoniyatlari kengayishini ko'rsatadi. Maqola transport yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari talabalari uchun moliyaviy boshqaruv bo'yicha amaliy-analitik tushunchalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: pul oqimlarini boshqarish, moliyaviy barqarorlik, likvidlik, to'lovga qobiliyatlilik, pul oqimlari tahlili, byudjetlashtirish, debitor qarzdorlik, kreditor qarzdorlik, moliyaviy risk, korxona samaradorligi.

Abstract. This article examines the relationship between the efficiency of corporate cash flow management and financial stability. The main objective of the study is to determine how the quality of planning, coordination, and control of cash inflows and outflows affects an enterprise's liquidity, solvency, and financial sustainability in both the short and long term. The paper systematizes theoretical approaches to cash flow management and proposes an analytical framework based on a set of indicators, including net cash flow, cash flow adequacy, current liquidity, debt burden, and the balance between receivables and payables. Special attention is paid to budgeting procedures, forecasting cash gaps, synchronizing receipts and payments, optimizing payment schedules, and digital monitoring of cash movements. The study substantiates that improved cash flow management efficiency reduces financial risk, strengthens payment discipline, enhances operational continuity, and creates more favorable conditions for investment decision-making. The article is intended for students of transport universities specializing in finance and economics and can also be used in academic research and practical financial management.

Keywords: cash flow, cash flow management, financial stability, liquidity, solvency, budgeting, receivables, payables, financial risk, enterprise efficiency.

Аннотация. В данной статье рассматривается взаимосвязь между эффективностью управления денежными потоками предприятия и уровнем его финансовой устойчивости. Цель исследования заключается в определении того, каким образом качество планирования, распределения и контроля входящих и исходящих денежных потоков влияет на ликвидность, платежеспособность и финансовую устойчивость хозяйствующего субъекта в краткосрочном и долгосрочном периодах. В работе обобщены теоретические подходы к управлению денежными потоками и предложен аналитический подход, основанный на системе показателей, включающей чистый денежный поток, достаточность денежных средств, показатели ликвидности, структуру обязательств и уровень долговой нагрузки. Особое внимание уделено вопросам бюджетирования, прогнозирования кассовых разрывов, управления дебиторской и кредиторской задолженностью, синхронизации поступлений и выплат, а также цифровизации мониторинга финансовых операций. Обосновано, что повышение эффективности управления денежными потоками способствует снижению финансовых рисков, укреплению платежной дисциплины и повышению адаптивных возможностей предприятия в условиях изменяющейся внешней среды. Материал ориентирован на студентов транспортных вузов, обучающихся по направлениям финансов и экономики, и может быть использован в учебной и аналитической практике.

Ключевые слова: денежные потоки, управление денежными потоками, финансовая устойчивость, ликвидность, платежеспособность, бюджетирование, дебиторская задолженность, кредиторская задолженность, финансовые риски, эффективность предприятия.

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida korxona faoliyatining uzluksizligi nafaqat foyda ko'rsatkichlariga, balki pul mablag'lari harakatining barqaror tashkil etilishiga ham bevosita bog'liqdir. Amaliyotda ko'plab korxonalar rentabelli faoliyat yuritayotgan bo'lsa-da, pul tushumlari va to'lovlar vaqti o'rtasidagi nomuvofiqlik sababli to'lovga qobiliyatlik bilan bog'liq muammolarga duch kelmoqda. Shu jihatdan, pul oqimlarini boshqarish masalasi zamonaviy moliyaviy menejmentning markaziy yo'nalishlaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Korxona foydasi buxgalteriya natijasi sifatida ijobiy bo'lishi mumkin, biroq real pul oqimi yetarli darajada ta'minlanmagan sharoitda xomashyo xaridi, ish haqi to'lovlari, kredit majburiyatlari hamda soliq to'lovlarini o'z vaqtida amalga oshirish murakkablashadi. Natijada moliyaviy barqarorlikka ta'sir ko'rsatadigan omillar kuchayadi, qarz yuklamasi ortadi va operatsion faoliyatda muayyan uzilishlar yuzaga kelishi mumkin [1].

Pul oqimlarini boshqarish samaradorligi deganda kirim va chiqimlarning hajmi, muddati, manbalari hamda yo'nalishlarini korxonaning strategik va joriy maqsadlariga mos ravishda muvofiqlashtirish darajasi tushuniladi. Mazkur jarayon faqat hisob-kitob funksiyasi bilan cheklanib qolmay, balki rejalashtirish, prognozlash, monitoring, nazorat hamda tezkor tuzatish mexanizmlarini ham o'z ichiga oladi. Ayniqsa, transport sohasi bilan bog'liq korxonalarda mavsumiylik, yoqilg'i narxlarining o'zgarishi, logistika zanjirlaridagi kechikishlar hamda debitorlik qarzdorligining uzoq aylanishi kabi omillar pul oqimlari boshqaruvini yanada murakkablashtiradi. Shu bois moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda naqd va naqd pulsiz tushumlar ritmini tahlil qilish, xarajatlarni ustuvorlashtirish hamda kassa uzilishlarini oldindan aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi [2].

Mavzuning dolzarbligi shundaki, korxonalarning raqobatbardoshligi ko'p jihatdan ularning moliyaviy moslashuvchanligiga bog'liq bo'lib, bu holat bevosita pul oqimlarini boshqarish sifati bilan belgilanadi. Moliyaviy barqaror korxona qisqa muddatli majburiyatlarni o'z vaqtida bajarish, tashqi moliyalashtirishga ortiqcha qaram bo'lib qolmaslik hamda investitsion imkoniyatlardan samarali foydalanish salohiyatiga ega bo'ladi. Shu sababli mazkur maqolada pul oqimlarini boshqarish va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlikni nazariy hamda amaliy nuqtayi nazardan ochib berish, tahlil ko'rsatkichlarini tizimlashtirish va boshqaruv qarorlarini takomillashtirishga xizmat qiluvchi yondashuvlarni yoritish maqsad qilib qo'yilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pul oqimlarini boshqarish va moliyaviy barqarorlik masalalari moliyaviy menejment nazariyasi va amaliyotida muhim o'rin egallaydi. Xorijiy iqtisodiy adabiyotlarda ushbu yo'nalish asosan korxonaning likvidligi, to'lovga qobiliyatligi va qiymatini oshirish bilan uzviy bog'liq holda tadqiq etiladi. Jumladan, Brigham va Houston korporativ moliyani boshqarishda pul oqimlarining barqarorligi korxona moliyaviy salomatligining asosiy ko'rsatkichlaridan biri ekanini ta'kidlab, aynan pul oqimlari real moliyaviy imkoniyatlarni aks ettirishini

asoslaydi. Ross, Westerfield va Jordan esa moliyaviy qarorlarni qabul qilishda foyda ko'rsatkichlariga nisbatan pul oqimlari ustuvor ahamiyatga ega ekanini ko'rsatib, investitsion va moliyalashtirish qarorlarida pul oqimlari tahlilining rolini keng yoritadi.

Gitman va Zutter moliyaviy menejmentda likvidlikni saqlash va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda operatsion pul oqimlarining barqarorligi hal qiluvchi omil ekanini ta'kidlaydi. Ularning yondashuvida pul oqimlari rejalashtirilishi, nazorat qilinishi va prognozlanishi korxonaning qisqa muddatli moliyaviy xatarlarini kamaytirish vositasi sifatida qaraladi. Higgins moliyaviy boshqaruv tahlilida barqaror o'sish modeli doirasida pul oqimlari va moliyaviy resurslar muvozanatining buzilishi korxonaning moliyaviy barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslaydi. Wild, Subramanyam va Halsey esa moliyaviy hisobotlarni tahlil qilishda pul oqimlari hisobotining ahamiyatini alohida ko'rsatib, sof pul oqimi, operatsion pul oqimi va likvidlik ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni tizimli ravishda yoritadi.

Xalqaro me'yoriy-huquqiy hujjatlar doirasida ham pul oqimlari masalasi muhim o'rin tutadi. Xususan, Xalqaro moliyaviy hisobot standartlarida (IAS 7 "Pul oqimlari to'g'risidagi hisobot") pul oqimlarini operatsion, investitsion va moliyaviy faoliyat kesimida ochib berish talabi korxonaning moliyaviy barqarorligini baholashda axborot shaffofligini ta'minlashga qaratilgan.

Mahalliy va rus tilidagi ilmiy manbalarda ham ushbu masala keng tadqiq etilgan. Savitskaya xo'jalik faoliyatini tahlil qilishda pul oqimlari ko'rsatkichlarini moliyaviy barqarorlik va to'lovga qobiliyatlilikni baholashning muhim elementi sifatida ko'rib chiqadi hamda debitor va kreditor qarzdorlik aylanishining pul oqimlariga ta'sirini asoslaydi. Kovalev va Kovalev moliyaviy menejment nazariyasi va amaliyotida pul oqimlarini boshqarishni korxonaning moliyaviy strategiyasining markaziy bo'g'ini sifatida talqin qilib, likvidlik, qarz yuklamasi va kapital tuzilmasi o'rtasidagi bog'liqlikni ochib beradi.

O'zbekiston sharoitida ham bu masala normativ-huquqiy va amaliy jihatdan muhim ahamiyat kasb etadi. "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonun hamda Soliq kodeksi doirasida pul oqimlarini hisobga olish va nazorat qilish korxonaning moliyaviy intizomini mustahkamlashga xizmat qilishi belgilangan. Mahalliy tadqiqotlarda pul oqimlarini rejalashtirish, byudjetlashtirish va moliyaviy nazorat mexanizmlarini takomillashtirish korxonalarning moliyaviy barqarorligini oshirishning muhim omili sifatida qaraladi.

Umuman olganda, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xorijiy va mahalliy olimlar qarashlarida pul oqimlarini boshqarish nafaqat joriy likvidlikni ta'minlash vositasi, balki korxonaning uzoq muddatli moliyaviy barqarorligi va investitsion salohiyatini mustahkamlovchi strategik mexanizm sifatida talqin etiladi. Shu bilan birga, mavjud tadqiqotlar ko'proq umumiy moliyaviy menejment doirasida olib borilgan bo'lib, ayrim tarmoqlar, xususan, transport sohasi korxonalarida pul oqimlarini boshqarishning o'ziga xos jihatlari chuqurroq tahlil qilish zarurligini ko'rsatadi. Bu holat mazkur tadqiqot mavzusining dolzarbligini yana bir bor tasdiqlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda korxonalarda pul oqimlarini boshqarish samaradorligi va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi nazariy tahlil, moliyaviy ko'rsatkichlar tahlili, qiyosiy yondashuv hamda mantiqiy umumlashtirish usullarining integratsiyasiga asoslandi. Dastlab pul oqimlarini boshqarish va moliyaviy barqarorlik tushunchalarining iqtisodiy mazmuni ilmiy adabiyotlar asosida tizimlashtirildi, so'ngra ushbu kategoriyalar o'rtasidagi funksional aloqalarni baholash uchun ko'rsatkichlar guruhi shakllantirildi. Tadqiqot predmeti sifatida korxonaning operatsion, investitsion va moliyaviy faoliyati bo'yicha pul oqimlari harakati hamda ularning barqarorlik ko'rsatkichlariga ta'siri belgilab olindi [3].

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil jarayonida pul oqimlarini baholash uchun sof pul oqimi, operatsion pul oqimining ijobiyligi, pul oqimlari yetarliligi koeffitsiyenti, pul tushumlari va to'lovlar sinxronligi darajasi, shuningdek, debitor va kreditor qarzdorlik aylanish ko'rsatkichlari kabi indikatorlardan foydalanish nazarda tutildi. Moliyaviy barqarorlikni ifodalashda esa joriy likvidlik, tezkor likvidlik, moliyaviy mustaqillik koeffitsiyenti, qarz va kapital nisbatlari, foiz to'lovlarini qoplash imkoniyati hamda to'lovga qobiliyatlilik mezonlari asosiy tahliliy baza sifatida qabul qilindi. Ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida dinamik va qiyosiy tahlil usullari qo'llanilib, davrlar kesimida o'zgarish tendensiyalarini aniqlashga alohida e'tibor qaratildi [4] (1-jadval).

1-jadval. Pul oqimlarini boshqarish va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlikni tahlil qilish yo'nalishlari va metodik yondashuvlar¹

Tahlil yo'nalishi	Asosiy vazifa	Yoritilishi kerak bo'lgan mazmun	Mantiqiy urg'u	Tahririy tavsiya
Muammo va dolzarblik	Tadqiqotning amaliy ahamiyatini asoslash	Foyda va real pul oqimi o'rtasidagi farq, to'lovga qobiliyatlilik bilan bog'liq xatarlar, kassa uzilishlari	Moliyaviy barqarorlik faqat foyda bilan emas, balki pul oqimi ritmi bilan ham belgilanadi	Kirish qismida "muammo – oqibat – maqsad" zanjirini izchil va ravon bayon etish
Baholash yondashuvi	Bog'liqlikni ilmiy asosda o'lchash	Pul oqimi indikatorlari, likvidlik va barqarorlik ko'rsatkichlari, dinamik va qiyosiy tahlil	Ko'rsatkichlar tizimi orqali sabab-oqibat bog'liqligini ochib berish	Indikatorlarni takrorlamasdan, ularni guruhlar bo'yicha tizimlashtirib berish
Boshqaruv instrumentlari	Samaradorlikni oshiruvchi mexanizmlarni ko'rsatish	Byudjetlashtirish, to'lovlar kalendari, debitor va kreditor nazorati, prognozlash	Tashkiliy intizom va monitoring uyg'unligi pul oqimlari sifatini belgilaydi	Amaliy instrumentlarni mantiqiy ketma-ketlikda bayon etish
Amaliy natija va ta'sir	Boshqaruv choralarining samaradorligini yoritish	Likvidlikning yaxshilanishi, qarzga qaramlikning kamayishi, risklarning pasayishi	Samarali boshqaruv moliyaviy barqarorlikni mustahkamlaydi	Natijalarni "choralar → ta'sir" mantiqiy zanjiri asosida bayon etish
Sektor xususiyati	Transport sohasiga moslashtirish	Mavsumiylik, yoqilg'i narxlarining o'zgarishi, logistika kechikishlari, hisob-kitob tafovutlari	Sohaviy omillar pul oqimi ritmiga bevosita ta'sir ko'rsatadi	Transport korxonalari uchun alohida misol yoki qisqa mini-case keltirish
Yakuniy tavsiyalar	Tadqiqotni amaliy boshqaruv qarorlariga yo'naltirish	Ssenariyli rejalashtirish, sezgirlik tahlili, raqamli monitoring, ichki nazorat	Barqarorlikni ta'minlash uchun tizimli va uzluksiz boshqaruv zarur	Yakun qismida qisqa va aniq amaliy tavsiyalar blokini keltirish

Shuningdek, tadqiqotda korxona ichki moliyaviy boshqaruv amaliyotlarini baholash uchun funksional yondashuv qo'llanildi. Bunda byudjetlashtirish sifati, kassa uzilishlarini prognozlash amaliyoti, to'lovlar kalendarini yuritish, qarzidorlikni boshqarish mexanizmlari, zaxira pul fondining mavjudligi hamda raqamli monitoring vositalaridan foydalanish darajasi tahlil mezonlari sifatida belgilandi. Metodik jihatdan ushbu omillar pul oqimlarini boshqarish samaradorligining institutsional va tashkiliy komponentlari sifatida talqin qilindi [5].

Natijalarni shakllantirishda analitik-sintetik usuldan foydalanilib, alohida ko'rsatkichlar bo'yicha olingan xulosalar yagona mantiqiy modelga birlashtirildi. Shu asosda pul oqimlarini boshqarish sifati oshishi moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlarining yaxshilanishiga qaysi sharoitlarda olib kelishi, qaysi holatlarda esa tashqi omillar ta'siri natijani cheklashi mumkinligi metodik nuqtayi nazardan asoslab berildi [6].

Tadqiqotning analitik natijalari pul oqimlarini boshqarish samaradorligi bilan korxonaning moliyaviy barqarorligi o'rtasida bevosita va barqaror bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Xususan, operatsion faoliyatdan shakllanadigan ijobiy pul oqimining muntazamligi yuqori bo'lgan korxonalarda joriy likvidlik darajasi nisbatan barqaror saqlanishi, qisqa muddatli majburiyatlarni bajarish intizomi mustahkamlanishi hamda tashqi qisqa muddatli qarz manbalariga qaramlikning pasayishi kuzatildi. Pul tushumlari va to'lovlar muddatlari o'rtasidagi muvofiqlik darajasi oshgani sari kassa uzilishlari soni kamayib, favqulodda moliyalashtirish ehtiyojining qisqargani aniqlandi. Bu holat korxonaning nafaqat to'lovga qobiliyatlilikini, balki operatsion jarayonlar uzluksizligini ham mustahkamlashga xizmat qilgan [7].

Tahlil natijalari shuni ham ko'rsatdiki, debitor va kreditor qarzidorlikni muvozanatli boshqarayotgan korxonalarda sof pul oqimi ko'rsatkichlari yanada barqaror shakllanadi. Debitor qarzidorlik aylanish muddati cho'zilgan holatlarda foyda ko'rsatkichi ijobiy bo'lsa-da, real pul yetishmovchiligi yuzaga kelish ehtimoli ortadi. Aksincha, qarzidorlik portfelini monitoring qilish, to'lov intizomini kuchaytirish hamda shartnoma shartlarini optimallashtirish orqali pul tushumlarining barqaror ritmiga erishilgan korxonalarda moliyaviy mustaqillik koeffitsiyenti nisbatan yuqori natijalarni namoyon etgan. Bu esa pul oqimlarini boshqarish nafaqat joriy to'lovlarni ta'minlash vositasi, balki kapital tuzilmasi barqarorligini qo'llab-quvvatlovchi muhim omil ekanini tasdiqlaydi [8].

Byudjetlashtirish va to'lovlar kalendarini joriy etish bilan bog'liq natijalar ham ijobiy xarakter kasb etdi. Rejalashtirilgan va amaldagi pul oqimlari o'rtasidagi tafovutni muntazam tahlil qilib boruvchi korxonalarda moliyaviy risklarni oldindan aniqlash hamda boshqaruv qarorlarini tezkor tuzatish imkoniyatlari kengaygani

1 Muallif ishlanmasi.

kuzatildi. Ayniqsa, xarajatlarni ustuvorlashtirish, kechiktirilishi mumkin bo'lgan to'lovlarni qayta jadallashtirish va tushumlar prognozini yangilab borish amaliyoti moliyaviy bosim kuchaygan davrlarda barqarorlikni saqlashga xizmat qilgan [9].

Shuningdek, raqamli monitoring vositalaridan foydalanish pul oqimlarini boshqarish sifatini oshiruvchi muhim amaliy omil sifatida namoyon bo'ldi. Operativ axborot bilan ta'minlangan korxonalarda qaror qabul qilish tezligi yuqori bo'lib, bu holat likvidlikni barqaror ushlab turish va qarz yuklamasini nazorat qilishda sezilarli ustunlik yaratdi. Umuman olganda, olingan natijalar pul oqimlarini tizimli boshqarish moliyaviy barqarorlikni ta'minlashning muhim sharti ekanini ilmiy jihatdan asoslab berdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot korxonalarda pul oqimlarini boshqarish samaradorligi va moliyaviy barqarorlik o'rtasida kuchli funksional bog'liqlik mavjudligini nazariy hamda amaliy jihatdan asoslab berdi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, korxonaning moliyaviy holatini baholashda faqat foyda, rentabellik yoki balans ko'rsatkichlari bilan cheklanib qolish yetarli emas; pul tushumlari va to'lovlarining vaqt, hajm hamda yo'nalishlar bo'yicha muvofiqlashtirilganligi hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Aynan pul oqimlarining ritmikligi joriy likvidlikni saqlash, to'lovga qobiliyatlikni ta'minlash hamda tashqi qarzga ortiqcha qaramlikni kamaytirishning amaliy asosi sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqot davomida operatsion pul oqimining barqarorligi, debitor va kreditor qarzdorlikning muvozanatli boshqaruvi, byudjetlashtirish sifati hamda to'lovlar kalendarining yuritilishi moliyaviy barqarorlikka bevosita ta'sir ko'rsatuvchi asosiy omillar ekani aniqlandi. Ayniqsa, kassa uzilishlarini oldindan prognozlash, xarajatlarni ustuvorlashtirish va pul oqimlari monitoringini muntazam olib borish moliyaviy risklarni kamaytirishda samarali instrumentlar sifatida baholandi. Ushbu yondashuv korxonaga nafaqat joriy majburiyatlarni bajarish imkonini beradi, balki strategik investitsion qarorlar qabul qilish uchun ham nisbatan mustahkam moliyaviy zamin yaratadi.

Shuningdek, transport yo'nalishidagi korxonalar sharoitida pul oqimlarini boshqarish masalasi alohida dolzarblik kasb etishi ta'kidlandi. Sohaning xarajatlar tarkibi, mavsumiy yuklama hamda hisob-kitoblardagi vaqt tafovutlari pul oqimlari barqarorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli ushbu turdagi korxonalarda ssenariyli rejalashtirish, sezgirlik tahlili va raqamli boshqaruv vositalaridan foydalanish moliyaviy barqarorlikni ta'minlashning muhim sharti sifatida qaraladi [10].

Umuman olganda, pul oqimlarini boshqarish samaradorligi korxonaning moliyaviy barqarorligini mustahkamlovchi tizimli boshqaruv mexanizmi sifatida qaralishi lozim. Moliyaviy menejment amaliyotida pul oqimlari tahlilini strategik rejalashtirish bilan integratsiyalash, ichki nazoratni kuchaytirish hamda ma'lumotlar asosida tezkor qaror qabul qilish madaniyatini rivojlantirish korxonaning raqobatbardoshligi va uzoq muddatli barqaror o'sishiga xizmat qiladi. Mazkur xulosalar transport yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari talabalari uchun ham moliyaviy boshqaruvning amaliy mazmunini chuqurroq anglashda metodik ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Brigham E. F., Houston J. F. *Fundamentals of Financial Management*. — Boston: Cengage Learning, 2019.
2. Ross S. A., Westerfield R. W., Jordan B. D. *Corporate Finance*. — New York: McGraw-Hill Education, 2019.
3. Gitman L. J., Zutter C. J. *Principles of Managerial Finance*. — Harlow: Pearson, 2018.
4. Higgins R. C. *Analysis for Financial Management*. — New York: McGraw-Hill Education, 2016.
5. Wild J. J., Subramanyam K. R., Halsey R. F. *Financial Statement Analysis*. — New York: McGraw-Hill Education, 2014.
6. International Accounting Standards Board. *IAS 7 Statement of Cash Flows*. — London: IFRS Foundation, 2021.
7. O'zbekiston Respublikasi Qonuni. *Buxgalteriya hisobi to'g'risida*. — Toshkent, 2016 (yangi tahrir, keyingi o'zgartirish va qo'shimchalar bilan).
8. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. — Toshkent, 2020 (keyingi o'zgartirish va qo'shimchalar bilan).
9. Савицкая Г. В. *Анализ хозяйственной деятельности предприятия*. — Москва: ИНФРА-М, 2017.
10. Ковалев В. В., Ковалев Вит. В. *Финансовый менеджмент: теория и практика*. — Москва: Проспект, 2018.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100